

# ДНЕВНИКЪ

(стенографски)

на

## XV-то обикновено Народно събрание.

Първа редовна сесия.

I заседание, четвъртък, 22 декемврий 1911 г.

(Открито отъ подпрѣседателя г. И. Пѣевъ, въ 10 ч. прѣди пладне)

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** (Звъни) Засѣданието се отваря.

Моля секретаря г. Василъ п. Николовъ да проче списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители.

**Секретарь В. п. Николовъ:** (Прочита списъка. Отсѣтствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: Желѣзъ Абаджиевъ, Янко х. Атанасовъ, Петъръ Бабаджановъ, Петъръ Вешковъ, Стоянъ Бурмовъ, Деко Ванковъ, д-ръ Никола Генадиевъ, д-ръ Никола Георгиевъ, Лазаръ Георгиевъ, Стефанъ Георгиевъ, Витанъ Герасимовъ, Георги Губидѣльниковъ, Никола Давидовъ, Георги Джевизовъ, Василъ Димчевъ, Добри Добревъ, Георги Добриновичъ, Димитъръ Драгиевъ, Иванъ Еневъ, д-ръ Димо Желѣзовъ, Георги Згуревъ, Димитъръ Икономовъ, Георги Илиевъ, Константинъ Илиевъ, Йовчо Киревъ, Христо Ковачевъ, Величко Кознички, Григоръ х. Константиновъ, Константинъ Кръстевъ, д-ръ Тодоръ Кръстевъ, Петко Кировъ, Александъръ Малиновъ, Ной Марковъ, Димитъръ Мицайковъ, Антонъ Мандевъ, Димитъръ Нарлиевъ, Дамиянъ Неновъ, Петъръ Папанчевъ, Павелъ Паранановъ, Иванъ Петровъ, Иванъ Пецовъ, Петъръ Пешевъ, Цеко Пеповъ, Христо Поповъ, Тодоръ Пчеларовъ, Първулъ Първуловъ, Добри Петковъ, Иванъ Русевъ, д-ръ Константинъ Списаревски, Димитъръ Страшимировъ, Коста Стефановъ, Иванъ Таневъ, Христо Тодоровъ, Ганчо Торомановъ, Боянъ Ханджиевъ, Христо Хаджиевъ, Цонко Харбовъ, Добри Харизановъ, Мехмедъ х. Хасановъ, Борисъ Христовъ, Георги Христовъ, Христо Цаневъ, Илия Цвѣтковъ, Никола Ченковъ, Христо Черешаровъ и х. Яхя Юмеровъ)

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Отъ 212 народни прѣдставители отсѣтствуватъ 66 души; има нужното число, за да се състои засѣданнието законно.

Прѣди да пристанемъ къмъ дневния редъ, ще ви съобща за отпуснитѣ, които прѣдседателството е разрѣшило на нѣколко души и за нѣкои други, за които ще се иска разрѣшение отъ г. г. народнитѣ прѣдставители.

Прѣдседателството е разрѣшило отпущъ на слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: на пловдивския Х. Поповъ — 3 дена; на орѣховския Л. Георгиевъ — 6 дена; на старозагорския С. Бояджиевъ — 1 день; на търновския Д. Страшимировъ — 6 дена; на търновския д-ръ Н. Генадиевъ — 3 дена; на орѣховския Н. Давидовъ — 4 дена; на търновския П. Пешевъ — 3 дена; на ловчанския д-ръ А. Златевъ — 1 день; на османпазарския Петъръ Козловъ — 2 дена; на провадийския Цонко Харбовъ — 2 дена; на кулския Първулъ Първуловъ — 2 дена; на ловчанския Иванъ Казанджиевъ — 1 день; на търновския Петко Кировъ — 1 день; на станимашкия Янко х. Атанасовъ — 1 день; на провадийския Добри Харизановъ — 3 дена; на радомирския Иванъ Соколовъ — 1 день; на дупнишкия Величко Кознички — 1 день; на търновския Маринъ Гайдовъ — 2 дена и на силистрѣнския Тодоръ Пчеларовъ — 1 день.

Моля г. г. народнитѣ прѣдставители да се съгласятъ да се разрѣшатъ отпуски на слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: на никополския Борисъ Христовъ — 4 дена. Които г. г. народни прѣдставители сж съгласни да се даде този отпущъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На видинския Илия Цвѣтковъ — 4 дена. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На видинския Григоръ х. Константиновъ — 4 дена. Които сж съгласни да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На ломския Никола Алтимирски — 29 дена. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На новозагорския Иванъ Таневъ — 4 дена. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На търновския Иванъ Пецовъ — 3 дена. Които сж съгласни, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На старозагорския Йовчо Киревъ — 5 дена. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На добришкия Желѣзъ Абаджиевъ — 4 дена. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На търновския Антонъ Мандевъ — 2 дена. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На бѣлоградчишкия Коста Стефановъ — 3 дена. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На търновския Димитъръ Драгиевъ — 3 дена. Които сж съгласни, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На берковския Витанъ Герасимовъ — 5 дена. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На тутраканския Иванъ Абрашевъ — 2 дена. Които сж съгласни, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На сливенския Петъръ Папанчевъ — 2 дена. Които сж съгласни, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На фердинандския Иванъ Русевъ — 6 дена. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На сливенския Ной Марковъ — 2 дена. Които сж съгласни, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На поповския Христо Хаджиевъ — 4 дена. Които сж съгласни, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

На новопазарския Желю Влашки — 2 дена. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Ще прѣминеъ къмъ първия пунктъ отъ дневния редъ — трето четене на законопроекта за бюджета на държавата за 1912 г.

Моля г. секретаря да прочете този законопроектъ на трето четене.

Секретарь В. п. Николовъ: (Чете)

### „Законопроектъ

за бюджета на държавата за 1912 г.

„Чл. 1. Разрѣшава се на министритѣ да произведатъ, съгласно законитѣ на държавата, прѣзъ 1912 г. разходитѣ, показани въ приложенитѣ при настоящия законъ таблици, на обща сума 188.929.057л., а именно:

|                                                                                  |              |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| „а) по Върховното правителство . . .                                             | 3.560.200 „  |
| „б) по държавнитѣ дългове . . .                                                  | 40.147.770 „ |
| „в) по Върховната смѣтна палата . . .                                            | 362.298 „    |
| „г) по Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията . . .                | 6.458.418 „  |
| „д) по Министерството на вътрѣшнитѣ работи и народното здраве . . .              | 11.032.134 „ |
| „е) по Министерството на народното просвѣщение . . .                             | 24.916.349 „ |
| „ж) по Министерството на финанситѣ . . .                                         | 8.575.319 „  |
| „з) по Министерството на правосъдието . . .                                      | 6.348.400 „  |
| „и) по Министерството на войната . . .                                           | 40.500.527 „ |
| „к) по Министерството на търговията, промишлеността и труда . . .                | 5.741.732 „  |
| „л) по Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти . . .                   | 7.282.550 „  |
| „м) по Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството . . . | 8.536.820 „  |
| „н) по Министерството на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ . . .                 | 25.466.540 „ |

Всичко разходъ 188.929.057 л.

„Повече приходъ лева . . . . . 1.344.383 „

Всичко 190.273.440 л.

„Чл. 2. За покриване горнитѣ разходи, министритѣ се задѣлжаватъ, съобразно законитѣ на държавата, да събератъ прѣзъ 1912 г. приходитѣ, показани въ приложената при настоящия законъ таблица, на обща сума 190.273.440 л., подраздѣлена както слѣдва:

|                                                                         |               |
|-------------------------------------------------------------------------|---------------|
| „а) прѣки данѣци . . . . .                                              | 39.841.400 л. |
| „б) косвени данѣци . . . . .                                            | 68.590.000 „  |
| „в) държавни привилегии . . . . .                                       | 9.770.000 „   |
| „г) берии . . . . .                                                     | 11.036.000 „  |
| „д) глоби . . . . .                                                     | 1.030.000 „   |
| „е) доходи отъ съобщения . . . . .                                      | 33.890.000 „  |
| „ж) доходи отъ имоти и капитали . . . . .                               | 14.225.000 „  |
| „з) доходи отъ общинитѣ и окръжията за заплатата на учителитѣ . . . . . | 7.276.040 „   |
| „и) разни приходи . . . . .                                             | 4.615.000 „   |

Всичко приходъ 190.273.440 л.

М. Такевъ: Ще искамъ едно малко обяснение.

Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ: Това е трето четене.

М. Такевъ: Само нѣколко думи.

Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ: Имате думата.

М. Такевъ: Г. г. прѣдставители! Разходниятъ бюджетъ на държавата, както ни бѣше даденъ, сж едно малко измѣнение, е този, който днесъ ще гласуваме на трето четене. Но въ този промежутѣтъ ние гласувахме единъ законъ за извънреденъ свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ деветъ милиона и нѣколко стотини хиляди лева. Отъ бюджета за настоящата година азъ виждамъ, че по §§ 21, 25, 41, 45, 48, 49, 51, 57, 59 и 60 на Министерството на вътрѣшнитѣ работи се гласува 1.603.000 л.; съ закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ поискани сж допълнителни кредити 460 хиляди лева, ставатъ 2.603.000 л., а по сега прочетения бюджетъ за 1912 г. се искатъ само 1.730.000 л. Така щото, прѣзъ 1911 г., споредъ бюджета и споредъ извънреднитѣ свѣрхсмѣтени кредити сж похарчени 2.603.000 л.; слѣдователно, за 1912 г. би трѣбвало да се поиска най-малко същата цифра, а ние виждаме, че се искатъ 1.730.000 л.

По-нататъкъ, по Министерството на народното просвѣщение, по §§ 14, 28, 92 и 116 лани сж били отпуснати за тази година 253.000 л.; трѣбвани сж сега съ свѣрхсмѣтенъ кредитъ 30.000 л., ставатъ 283.000 л. слѣдователно, за 1912 г. трѣбваше да бѣде най-малко същото число. А ние виждаме, че сж прѣдвидени 268.000 л.; значи, пакъ по-малко.

Също по Министерството на финанситѣ — нитересно! — по §§ 12, 16 и 22 сж били прѣдвидени за 1911 г. 1.680.000 л., трѣбвани сж съ свѣрхсмѣтенъ кредитъ 352.000 л.; значи, трѣбватъ около 2.100.000 л. За 1912 г. много естествено бѣше да се прѣдвиди пакъ толкова, а сж прѣдвидени 1.393.550 л. Както виждате, пакъ сж една значителна сума въ по-малко, отколкото е трѣбвало за 1911 г.

По Министерството на правосъдието: по §§ 9, 18, 20, 22 и 25 сж били прѣдвидени 1.005.000 л. за 1911 г., недостигнали 197.385 л.; и така, би трѣбвало за 1912 г. да се прѣдвидятъ 1.202.385 л., а сж прѣдвидени само 1.095.000 л. — около 200.000 л. по-малко.

По Министерството на войната — тамъ е още по-интересно. § 1, който се отнася за заплатитѣ, ще го оставя и ще моля г. министра да даде едно малко обяснение. По § 1 се иска една сума отъ 261.900 л. за нѣкаква погрѣшка при гласуването на бюджета за 1911 г. Каквито и погрѣшки да станатъ, въ закона за отчетността по бюджета е казано, че за личенъ съставъ никакъвъ свѣрхсмѣтенъ кредитъ не се допуска. Та г. министърътъ ще бѣде тъй добъръ да обясни, какъ е станала тая работа.

По останалитѣ параграфи: § 5 за облѣкло, § 9 за купуване материяли, за 1911 г. сме били прѣдвидѣли всичко, съ личния съставъ, 16.911.136 л.; трѣбвани сж съ свѣрхсметенъ кредитъ 3.090.000 л.; като изкараме сумата за личния съставъ, за който ви говорихъ, оставатъ, значи, 4.680.436 л. За слѣдующата 1912 г., най-малкото, което трѣбваше да се прѣдвиди, то е именно това, което е изразходвано за 1911 г., а именно: 4.151.520 л. въ повече, отколкото е прѣдвидено сега въ бюджета, защото, казахъ и сега повтарямъ, за облѣкло въ бюджета за 1911 г. е прѣдвидено 2.878.916 л.; трѣбвани сж съ свѣрхсметенъ кредитъ 650.000 л.; и така трѣбваше да се прѣдвидятъ 3.528.916 л., а всичко за 1912 г. сж прѣдвидени 1.900.000 л. По параграфа за купуване материяли за 1911 г. бѣха прѣдвидени въ бюджета 1.801.520 л.; трѣбвани сж съ свѣрхсметния кредитъ, който гласувахме 2.350.000 л.; значи, всичко 4.151.520 л. Прѣдвидени сж, обаче, всичко 578.483 л. Така щото, както ви казахъ, има единъ недоимъкъ, тъй да се каже, неписанъ въ бюджета за 1912 г. отъ 4.151.520 л., минусъ прѣдвидениятъ сега въ бюджета за 1912 г.

По Министерството на общественитѣ сгради, жилищата и съобщенията — Главна дирекция на жилищата, благоустройството и сградитѣ по §§ 15 и пр., на стр. 14 отъ законопроекта за допълнителния извънреденъ кредитъ, прѣдвидени сж 140.000 л.; трѣбвани сж съ тоя кредитъ 38.446.70 л.

По Главната дирекция на железницитѣ и пристанищата, §§ 42, 43, 47, 60, 61, 62 и 65 сж били прѣдвидени 4.435.000 л., потрѣбвали сж прѣзъ годината 1.707.000 л.; значи, всичко е трѣбвало да се прѣдвиди 6.142.000 л., а както виждате, прѣдвидено е много по-малко.

По Главната дирекция на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, §§ 87, 95 и 109 сж били прѣдвидени въ бюджета 514.000 л.; трѣбовано е съ свѣрхсметенъ кредитъ 22.950.50 л.; значи, всичко е трѣбвало 560 и нѣколко хиляди лева, а за 1912 г. се прѣдвиждатъ по-малко.

Та моля г. министра на финанситѣ да обясни, какъ става така, че редовниятъ бюджетъ на 1911 г., на който, като притуримъ и теленитѣ свѣрхсметни кредити, недостигатъ около 14 милиона лева, а сега въ бюджета на 1912 г., вмѣсто да се прѣдвиди най-малко това, което е прѣдвидено, плюсъ изразходваното, прѣдвижда се толкозъ милиона лева по-малко.

Това искахъ да обясни г. министрътъ.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ:** Има думата г. министрътъ на финанситѣ.

**Министръ Т. Теодоровъ:** Г. Такевъ знае много добръ, че при третото четене на законопроектитѣ не ставатъ никакви разисквания, освѣнъ ако има направено нѣкакво прѣдложение, подписано отъ 10 души народни прѣдставители, и то за нѣкои нови поправки и прибавки. Въ случая нѣма таква прѣдложение за никакви поправки и прибавки — асѣ не може и да има, когато се касае за бюджета — и всѣкакви разисквания сж неумѣстни и несъгласни съ правилника. Но знаейки това, г. Такевъ поиска да говори приблизително върху 30 параграфа по бюджетитѣ на различнитѣ министерства и ги прѣброди съ цѣль да докаже, че кредитътъ по тѣзи параграфи не стига. Това е една съвършено празна работа — нека ме извини г. Такевъ за изразжението, защото азъ друго прилагателно не мога да намѣри за това, което той говори. Г. Такевъ бѣше и по-напрѣдъ тукъ, вземаше понѣкога думата за два часа, и говори по всѣки тѣзи параграфи на бюджета, 30 или 40, по различнитѣ министерства, които сега засегна и ми иска обяснения, защо е прѣдвидено толкозъ, а не по-много. Иска ли той да се върнемъ сега да разглеждаме бюджета изново?

Защо кредитътъ да е толкова, а не повече и по-малко, за това има писмени обяснения къмъ бюджета, и устно се обясни при дебатитѣ, и ако той е ималъ желание да знае, защо става това, ще е челъ едното и ще е чулъ другото. Азъ разбирамъ неговата цѣль само така: малко да си поговоримъ, да не работимъ друга работа, (Смѣхъ въ болшинството) и да се чуе, че г. Такевъ е говорилъ днеска, и да се пише въ вѣстницитѣ, че като е говорилъ, изкаралъ е, че още 14 милиона лева е трѣбвало да се впишатъ въ този бюджетъ, за да бѣде реаленъ. Ами какъ бѣше г. Такевъ миналата година да впише той тия шестъ милиона лева допълнителни кредити къмъ бюджета на 1911 г., които не стигнаха и ние ги изразходвахме? Ето ги тукъ едно по едно — 6.448.000 л. въ гласувания вчера законъ. Какъ бѣше той да прѣдвиди разходитѣ по ангажиранитѣ доставки по-рано прѣзъ 1909—1910 г. по управляваното отъ него министерство, за които той не е прѣдвидѣлъ никакви кредити въ бюджета на 1911 г. и които възлизатъ на 1.078.000 л. И ако бѣше той министръ на финанситѣ да състави за 1911 г. бюджетопроекта, не мисли ли, че трѣбваше да впише още 14 милиона лева, за да бѣде бюджетътъ реаленъ за 1911 г.? Всичко това, както казахъ, сж празни приказки, които нѣмаше нужда сега да се възобновяватъ. Азъ мога да декларирамъ на Народното събрание, че, когато е съставянъ бюджетопроектътъ за 1912 г., всички параграфи на вещественитѣ разходи, въ които може да има прѣразходъ, по които могатъ да потрѣбватъ евентуално допълнителни кредити, сж прѣдвидени въ този размѣръ, който ще бѣде напълно достатъченъ, за да удовлетвори всѣкиятъ нужди на държавата прѣзъ 1912 г., и че, когато по тия параграфи сж прѣдвиджани суми, имало се е прѣдъ видъ какво се е изразходвало прѣзъ настоящата година и какво не е достигнало, споредъ вписаната сума въ бюджета, за тази година — всичко това се е взело въ внимание. И тази е причината, дѣто тази година нашиятъ бюджетъ по всѣки параграфи за вещественитѣ разходи — съ изключение на два въ Военното министерство — по всѣки министерства има увеличение. И ако тия параграфи, буквално всѣки, съ изключение на два, съмъ увеличилъ, а пъкъ, споредъ остроумната смѣтка на г. Такева, иматъ нужда днесъ още отъ 14 милиона лева, тогазъ тѣхнитѣ параграфи за 1911 г., които сж били съ шестъ милиона лева по-малко, трѣбваше да фигуриратъ още съ 20 милиона лева, защото, повтарямъ, всѣкиятъ пера по вещественитѣ разходи за тази година сж по-големъ отъ миналата. И ако нашиятъ бюджетъ не е реаленъ и се искатъ още 14 милиона лева, колко ще е билъ реаленъ тѣхниятъ? Съ изключение само на два параграфа по Военното министерство — това се говори вече 16 пѣти: и г. Малиновъ говори, и г. Такевъ говори, и г. Мушановъ, и всѣки други говориха върху тѣзи два параграфа по три пѣти — всѣки други параграфи за веществени разходи сж по-големъ за 1912 г. Нека г. Такевъ се не грижи за съдбата на този бюджетъ. Той е най-реалниятъ бюджетъ, който досега е билъ съставенъ въ България и който е билъ гласуванъ отъ едно българско Народно събрание. И азъ се надѣвамъ, че идущата година по това време, ако изпълнението на този бюджетъ остане въ напълн рѣцъ, въ рѣцѣтъ на този кабинетъ, вие ще имате, както ви анонсирахъ още при общитѣ дебати по бюджета, едно бюджетно упражнение изпълнено безъ допълнителни свѣрхсметни кредити и безъ никакви дефицити. (Бурни рѣкоплѣскания отъ болшинството)

**М. Такевъ:** Защо ги прѣхвърлихте въ бюджета за 1911 г.? Туй ми бѣше цѣльта.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ:** Моля, г-да, които приематъ на трето четене законопроекта за бюджета на държавата за 1912 г., да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Ще се пристъпи къмъ пунктъ втори отъ дневния редъ: трето четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за отчетността по бюджета. Моля г. секретаря да го прочете.

**Секретарь В. п. Николовъ:** (Чете)

### „З а к о н ъ

за измѣнение и допълнение на закона за отчетността по бюджета, на закона за бюджета на държавата за 1909 г., на закона за измѣнение и допълнение на тия два закона отъ 8 мартъ 1911 г. и на закона за касовата служба на държавата.

„Чл. 1. Въ чл. 11 отъ закона за отчетността по бюджета датата 25 октомврий се измѣня на 5 ноемврий.

„Чл. 2. Въ чл. 12 на сѣщия законъ датата 15 декемврий се измѣня на 26 декемврий.

„Чл. 3. Къмъ чл. 23 отъ сѣщия законъ се прибавя нова алинея: На длѣжностни лица, заплатитѣ на които не сѣ опрѣдѣлени поотдѣлно въ бюджета, а сѣ прѣдвидени въ общъ кредитъ, не може да се плаща повече отъ 100 л. мѣсечно.

„Чл. 4. Въ чл. 34 отъ сѣщия законъ заскобенитѣ членове и думи: чл. чл. 124 и 125 на конституцията, се заличаватъ и прибавя нова алинея: Извънреднитѣ свѣрхсѣмѣтни кредити се разрѣшаватъ само: а) за извънредни държавни разходи, прѣдвидени въ чл. чл. 124 и 125 отъ конституцията; б) за постройка и разширение на желѣзници и пристанища и за подвиженъ материялъ на новитѣ желѣзници докато стигне нормалниятъ размѣръ на експлоатацията; в) за плавателни сѣдове на пристанищата, както и за прокаране канали за плаване или за напояване, и за построяване сгради съ стойностъ единъ милионъ лева и нагорѣ за всѣки каналъ или сграда отдѣлно; г) за отчуждаване мѣста, потребни за прѣдвиденитѣ въ прѣдшествующитѣ букви б, в и г желѣзници, пристанища, канали и сгради.

„Чл. 5. Първа и послѣдна алинея на чл. 58 отъ сѣщия законъ се измѣняватъ така: Министритѣ поотдѣлно или съвокупно въ Министерския съвѣтъ не могатъ да изразходватъ повече, отколкото кредитъ е отворенъ всѣкому, нито да ангажирватъ държавното съкровище прѣзъ годината прѣзъ сключване условия за по-голѣми суми, отколкото сѣ разрѣшенитѣ имъ въ бюджета кредити за сѣщата година. Тѣ не могатъ сѣщо да разрѣшаватъ никакви други свѣрхсѣмѣтни кредити, освѣнъ прѣдвиденитѣ въ чл. 126 отъ конституцията.

„Длѣжностни лица, които биха ангажирали държавното съкровище въ разходи по-голѣми отъ кредита, разрѣшенъ въ бюджета и вънъ отъ него, сѣгласно съществуващитѣ законоположения, както и въ разходи, за които нѣма никакъ разрѣшенъ кредитъ, оставатъ граждански отговорни за тия разходи.

„Другитѣ алинеи на сѣщия чл. 58 се отмѣняватъ.

„Чл. 6. Въ края на първата алинея на чл. 65 отъ сѣщия законъ се прибавя: Счетоводителитѣ на министерствата, дирекциитѣ, фондовѣтѣ и областнитѣ интендантства изпращатъ на Върховната сѣмѣтна палата платежнитѣ заповѣди заедно съ разходооправдателнитѣ документи.

„Чл. 7. Въ чл. 69 отъ сѣщия законъ послѣдната частъ на първата алинея, която гласи: Въ противенъ случай тѣ сѣ длѣжни и пр., а тѣй сѣщо и втората

алинея се отмѣняватъ и се прибавятъ слѣднитѣ нови алинеи:

„Счетоводителитѣ и помощницитѣ имъ при министерствата, дирекциитѣ, фондовѣтѣ и военнитѣ областни интендантства сѣ органи на Министерството на финанситѣ и се назначаватъ и уволняватъ отъ министра на финанситѣ.

„За счетоводители и тѣхни помощници се назначаватъ лица, които отговорятъ на общитѣ условия по закона за чиновницитѣ, които иматъ най-малко пълно срѣдно образование, гимназиялно или търговско, и сѣ прослужили поне петъ години по финансовото вѣдомство.

„Разпорежданията на този членъ не се отнасятъ до счетоводителитѣ и помощницитѣ, които настоящиятъ законъ заваря на служба.

„Чл. 8. Къмъ чл. 81 отъ сѣщия законъ се прибавятъ слѣднитѣ двѣ алинеи:

„Заплатитѣ и възнагражденията за вакантитѣ длѣжности, на врѣменно отстраненитѣ отъ длѣжностъ служители и на находящитѣ се въ отпускъ безъ заплата, по което и да е вѣдомство, оставатъ въ полза на държавното съкровище.

„Размѣритѣ на заплатитѣ, платни и дневни, лагерни, столови, добавѣчни, лекционни, квартирни, всѣкакъвъ видъ премии и възнаграждения на всѣко длѣжностно лице, по което и да е вѣдомство, се опрѣдѣлятъ само въ специални закони или въ бюджета.

„Чл. 9. Къмъ чл. 95 отъ сѣщия законъ се прибавятъ слѣднитѣ алинеи:

„Всѣки държавенъ разходъ, за каквото и да било, се оправдава съ документи, които да установяватъ:

„а) че ангажирането на съкровището въ разходъ е станало правилно — сѣгласно съ прѣдписанията на дѣйствуващитѣ закони;

„б) че работата или доставката, за изплащането на която се отнася разходътъ, е извършена и приета тоже сѣгласно съ дѣйствуващитѣ закони и съ особенитѣ условия по нея;

„в) че правоимащиятъ е получилъ сумата на разхода.

„Исключение отъ това общо правило се допуска само за разходитѣ, прѣдвидени въ глава първа и втора на Върховното правителство, които се оправдаватъ съ разписка отъ интенданта на двореца, и за сумитѣ, прѣдвидени въ бюджета подъ наименование: безусловенъ фондъ. Послѣднитѣ се отпущатъ по прѣдварително разрѣшение отъ Министерския съвѣтъ. Разходътъ имъ се одобрява съ постановление отъ сѣщия съвѣтъ.

„Чл. 10. Чл. 96 отъ сѣщия законъ се измѣня и допълня тѣй:

„Окончателното сключване на бюджета се извършва съ особенъ законъ, къмъ който се прилагатъ потребнитѣ вѣдомости и обяснения.

„Въ приходната частъ на сключения бюджетъ се показватъ само дѣйствително постѣпналитѣ прѣзъ врѣме на упражненнето му суми отъ констатиранитѣ прѣзъ неговата финансова година права за стѣбране, както и постѣпленната прѣзъ сѣщата негова финансова година отъ неосѣществени права, принадлежащи на по-напрѣжни бюджети. (Чл. 21 отъ закона).

„Исключватъ се само приходитѣ отъ заеми или отъ други извънбюджетни източници, прѣдизначенето на които е било да покриятъ разходитѣ по извънредния бюджетъ или по извънредни свѣрхсѣмѣтни кредити за точно изброенитѣ прѣдмети въ втората алинея на чл. 34 отъ закона. (Чл. 4 отъ настоящето измѣнение). Тѣ се показватъ въ особенъ отдѣлъ на закона за сключването, дѣто се излага резултатътъ отъ упражненнето на извънредния бюджетъ или на извънреднитѣ свѣрхсѣмѣтни кредити.

„Въ разходната част на сключения бюджетъ се показватъ: а) всички изплатени прѣзъ врѣме на упражнението му и за негова смѣтка разходи; б) всички неизплатени до края на упражнението ангажменти, поети за смѣтка на кредититѣ, разрѣшени по него, доизползуването на които за доизпълнението на казанитѣ ангажменти се продължава; в) всички неизплатени разходи, произведени за смѣтка на кредити, разрѣшени въ него и въ по-напрѣжни бюджети, за изплащането на които трѣбва да се иска отъ Народното събрание да разрѣши кредитъ, и г) всички разходи по свѣрхсмѣтни кредити, съ изключение само на ония по извънредния бюджетъ или по извънредни свѣрхсмѣтни кредити за прѣдмети точно изброени въ втората алинея на чл. 34 отъ закона (чл. 4 отъ настоящето измѣнение), които се показватъ въ особенъ отдѣлъ на закона за сключването на бюджета.

„Резултатътъ отъ сравнението на така установенитѣ общи суми въ приходната и разходната части показва чистия излишѣкъ или дефицитъ на сключения бюджетъ.

„Чл. 11. Чл. 97 отъ сѣщия законъ се измѣнява така: Министерътъ на финанситѣ прѣдставя на Народното събрание законопроекта за окончателното сключване бюджета на всѣка финансова година, заедно съ подкрѣпителнитѣ вѣдомости и обяснения, не по-късно отъ 5 ноември на годината, прѣзъ която е сключено бюджетното упражнението, за да го гласува едновременно съ разглеждането доклада на Върховната смѣтна палата по сѣщия сключенъ бюджетъ.

„Когато бюджетътъ би билъ сключенъ съ дефицитъ, министерътъ на финанситѣ е длъженъ да покаже въ самия законопроектъ за сключването източникитѣ за покриването на дефицита.

„Чл. 12. Кѣмъ § 10 отъ закона за измѣнение и допълнение на закона за отчетността по бюджета и на закона за бюджета за 1909 г. отъ 8 мартъ 1911 г. се добавятъ слѣднитѣ думи: и то отъ началото на полугодieto — 1 януарий или 1 юлий — **което иде** подиръ онова, прѣзъ което е станало повишението.

„Чл. 13. Въ буква б на § 13 отъ сѣщия законъ слѣдъ прѣдложението кѣмъ края: сумитѣ за неизплатенитѣ до края на сѣщото упражнението работи и доставки по ангажменти, възлизати всѣки единъ на 50.000 л. и нагорѣ, се добавя: както и сумитѣ на ангажменти до 50.000 л. всѣки единъ, и то само за постройки, работитѣ по които сж били продължени слѣдъ изтичането на финансовата година, но не сж били довършени и изплатени до края на упражнението;

„Въ послѣдната буква е на сѣщия § 13 думитѣ: отъ по-напрѣжнитѣ два сключени бюджета, се измѣнятъ тѣй: отъ прѣдшестващия сключенъ бюджетъ.

„Чл. 14. Въ края на първата алинея на § 17 отъ сѣщия законъ се добавя: както и за неизвършенитѣ до края на упражнението работи по постройки съ ангажментъ по всѣка една до 50.000 л.

„Чл. 15. § 18 отъ сѣщия законъ се измѣнява тѣй:

„Въ таблица по буква в на прѣдшестващия § 17 се помѣстватъ само ангажментитѣ, които се отнасятъ до доставки и транспорти по въоръжението, бойнитѣ припаси, обѣклото и снаряжението на войската и по експлоатацията на държавнитѣ желѣзници и пристанища, на почитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ и на държавнитѣ мини, бани и кариери, възлизати на стойностъ 50.000 л. и нагорѣ всѣки единъ, или по работи за постройки отъ всѣкакъвъ видъ, безразлично отъ тѣхната стойностъ, но при условие, щото както ангажментитѣ по доставкитѣ и транспортитѣ, тѣй и ония по работитѣ по постройки:

„а) да сж били поети законосъобразно прѣзъ течението на финансовата година, и

„б) да сж били започнати да се изпълняватъ прѣзъ упражнението на бюджета за сѣщата година, но сж останали недовършени и неизплатени до края на упражнението.

„Чл. 16. Първата алинея на § 20 отъ сѣщия законъ се измѣня тѣй: Неупотрѣбенитѣ кредити, показани въ визиранитѣ отъ Върховната смѣтна палата таблици а, б и в (§ 17), се откриватъ отново и се употрѣбаватъ по общия установенъ редъ за прѣд-назначението имъ прѣзъ течение на упражнението на бюджета за годината, която слѣдва слѣдъ оная, отъ чийто бюджетъ сж прѣнесени въ таблицитѣ.

„Чл. 17. § 21 отъ сѣщия законъ се измѣня тѣй:

„Смѣткитѣ на кредититѣ, откривани по показания редъ въ §§ 17—20, се сключватъ едновременно съ ония на бюджета за слѣдващата година, прѣзъ чието упражнението сж осществени разходитѣ и се помѣстватъ въ особенъ отдѣлъ въ закона за сключването на бюджета на тази послѣдната година. Отбѣлзаниятъ въ този отдѣлъ остатѣкъ се счита икономия на бюджетното упражнението, отъ което произхожда и остава като свободенъ излишѣкъ въ държавното съкровище.

Чл. 18. Настоящиятъ законъ отмѣнява чл. чл. 4, 5, 8, 9, 10, 15 и 16 отъ закона за бюджета на държавата за 1909 г., първата алинея на чл. 7 и чл. чл. 12 и 13 отъ закона за касовата служба на държавата, както и разпорѣжданията на закона за отчетността по бюджета, на закона за измѣнение и допълнение на тия два закона отъ 8 мартъ 1911 г. и на всички други общи и специални закони, които му противорѣчатъ.“

**Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ:** Които приематъ на трето четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за отчетността по бюджета, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събраниято приема.

Моля г. секретаря да прочете на трето четене прѣдложението за опрѣдѣляне дневнитѣ пари на членоветѣ и секретаритѣ на особната слѣдствена комисия по дѣлото на бившитѣ министри.

**Секретаръ В. п. Николовъ:** (Чете)

### „Р ѣ ш е н и е

за опрѣдѣляне дневнитѣ пари на членоветѣ и секретаритѣ на особната слѣдствена комисия по дѣлото на бившитѣ министри Рачо Петровъ, д-ръ П. Гудевъ, д-ръ Н. Генадиевъ и други.

„Членъ единственъ. На членоветѣ и секретаритѣ на особната слѣдствена комисия по дѣлото на бившитѣ министри Рачо Петровъ, д-ръ П. Гудевъ, д-ръ Н. Генадиевъ и други, които нѣматъ постоянното си мѣстожителство въ София, се опрѣдѣлятъ дневни пари, въ размѣръ на 10 л. на членоветѣ и по 5 л. на секретаритѣ.“

**Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ:** Които приематъ на трето четене прѣдложението за опрѣдѣляне дневнитѣ пари на членоветѣ и секретаритѣ на особната слѣдствена комисия по дѣлото на бившитѣ министри, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събраниято приема.

Моля г. секретаря да прочете на трето четене законопроекта за признаване права на индустриална концесия за захаръ и пр.

Секретарь В. п. Николовъ: (Чете)

### „З а к о н ъ

за признаване права на индустриална концесия за захаръ: 1) на Празката кредитна банка; 2) на Мартина Тодоровъ и 3) на Георги С. Гиневъ; за химически торове: 1) на Българската генерална банка; 2) на Димитра Т. Търневъ; за циментъ и хидравлическа варъ: 1) на д-ръ Полихрона Нейчевъ; 2) на Исака Семо; 3) на I-то българско дружество за бетонна индустрия и постройки „Гранитоидъ“; за хартия: на С. de Goutouly; за стъклени издѣлия, бутилно и прозорично стъкло, на д-ръ Полихрона Нейчевъ.

„Чл. 1. Признаватъ се права на индустриална концесия:

„а) на Празката кредитна банка за производство на сурова и рафинирана захаръ въ запазенъ районъ отъ Търновския окръгъ.

„б) на Мартина Тодоровъ за производство на захаръ въ запазенъ районъ отъ Видински и Врчански окръзи, безъ Врачанската околия;

„в) на Г. С. Гиневъ за производство на захаръ въ запазенъ районъ отъ окръжитъ Шуменски и Русенски;

„г) на Българската генерална банка за производство на химически торове (фосфати и азотисти) въ запазенъ районъ отъ окръжитъ Софийски и Плевненски;

„д) на Димитра Т. Търневъ за производство на химически торове (суперфосфати) въ запазенъ районъ отъ окръжитъ Бургаски, Пловдивски и Старозагорски;

„е) на д-ръ Полихрона Нейчевъ за производство на циментъ и хидравлическа варъ въ запазенъ районъ отъ Пловдивския окръгъ;

„ж) на Исака Семо за производство на циментъ и хидравлическа варъ въ запазенъ районъ отъ Русенски и Варненски окръзи;

„з) на I-то българско дружество за бетонна индустрия и постройки „Гранитоидъ“ за производство на циментъ и хидравлическа варъ въ запазенъ районъ отъ Кюстендилския окръгъ;

„и) на д-ръ Полихрона Нейчевъ за производство на стъклени издѣлия, бутилно и прозорично стъкло, въ запазенъ районъ отъ Софийския окръгъ;

„к) на С. de Goutouly за производство на всѣкакъв видъ хартия: печатна, канцеларска, цвѣтна, за афиши и луксозна, въ запазенъ районъ отъ Пещерската околия.

„Чл. 2. Ако шесть мѣсеца слѣдъ съобщаване рѣшението на Народното събрание концесонеритъ не внесатъ въ Българската народна банка прѣдвидения въ чл. 32 отъ закона за насърчение на мѣстната индустрия залогъ и не изпълнятъ изискванията на чл. 33 отъ сѣщия законъ, губятъ даденитъ имъ концесии.

„Чл. 3. Концесонеритъ сж длъжни да се съобразяватъ точно съ всички други постановления на закона за насърчение на мѣстната индустрия, които се отнасятъ до индустриалнитъ концесии.

„Чл. 4. Всѣко едно отъ концесиониранихъ по настоящия законъ прѣдприятия се счита, че е турено въ пълно дѣйствиe, ако си служи съ машини и работници споредъ чл. 22 отъ закона за насърчение на мѣстната индустрия и ако произвежда всички артикули, за които е дадена концесията. Ако слѣдъ изтичането на законнитъ срокове, производството не обхваща всички артикули, районътъ за произвежданитъ отъ тѣхъ се обявява направо за свободенъ, а Министерскиятъ съветъ по докладъ на министра на търговията, промишлеността и труда,

взетъ въз основа мотивитъ и рѣшението на индустриалния съветъ, може, ако намѣри за нужно, да съкрати района на дѣйствующето концесионирано прѣдприятие, като се ръководи отъ полезността на индустрията, отъ вложенитъ въ нея капитали и отъ реализираното производство.“

**Прѣседателствующъ И. Пѣвъ:** Конто отъ г. г. народнитъ прѣдставители приематъ на трето четене законопроекта за признаване права на индустриална концесия за захаръ и пр., моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Моля г. секретаря да прочете на трето четене законопроекта за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ закона за Земледѣлската банка.

Секретарь В. п. Николовъ: (Чете)

### „З а к о н ъ

за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ закона за Българската земледѣлска банка.

„Чл. 1. Въ чл. 3 се внася слѣдното измѣнение: „Процентитъ отъ 25% за образуване запасенъ капиталъ и 12% за образуване фондъ за несъбираеми вземания се измѣняватъ респективно на 7% и 5%.

„Чл. 2. Чл. 30 се измѣнява така:

„Чиститъ печалби на Българската земледѣлска банка се разпрѣдѣлятъ както слѣдва:

„50% за подпомагане на земледѣлството и отраслитъ му;

„5% за фондъ за погашение на несъбираеми вземания;

„3% за възнаграждение на служащитъ при банката;

„7% за запасенъ капиталъ, и

„35% за увеличение на основния капиталъ.

„З а б ъ л ѣ ж к а. Сумата отъ 50% отъ чиститъ печалби, прѣдначена за подпомагане на земледѣлството и отраслитъ му, се прѣдоставя на Министерството на земледѣлството и държавнитъ имоти и се туря на негово разположение въ началото на всѣка година отъ печалбитъ на миналата година, като се вписва въ приходния бюджетъ на държавата и се изразходва съгласно закона за отчетността по бюджета и закона за общественитъ прѣдприятия.“

**Прѣседателствующъ И. Пѣвъ:** Конто отъ г. г. народнитъ прѣдставители приематъ на трето четене законопроекта за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ закона за Земледѣлската банка, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Моля докладчика г. Чилингировъ да прочете на трето четене законопроекта за откриване III гимназияленъ класъ въ мѣжкитъ непълни гимназии въ градоветъ Севлиево, Дупница и пр.

**Обяждатъ се:** Нѣма го.

**Прѣседателствующъ И. Пѣвъ:** Тогава, моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь В. п. Николовъ: (Чете)

### „З а к о н ъ

за откриване на III гимназияленъ класъ, първо, въ мѣжкитъ непълни гимназии въ градоветъ: Севлиево, Дупница и Панагюрище, второ, въ дѣвическитъ непълни гимназии въ градоветъ: Хасково, Силистра, Разградъ, Габрово, Казанлъкъ и Свищовъ, както и за развитието имъ до пълни гимназии.

„Чл. 1. Дозволява се на градскитъ общини въ Севлиево, Дупница, Панагюрище, Хасково, Силистра, Разградъ, Габрово, Казанлъкъ и Свищовъ да откриятъ III гимназияленъ класъ или разширятъ непълнитъ си гимназии въ пълни, а именно въ първитъ

три града — мъжките непълни гимназии, а във останалите — дъщерските.

„Чл. 2. Тези учебни заведения ще се издържат всеобщо, изключително, от общините, които са изискали тяхното откриване.

„За да се добие от министерството разрешение за откриването на поменатите гимназиялни класове, необходимо е да се представи от надлежното училищно настоятелство постановлението на окръжния училищен съвет, съгласно чл. 112 от закона за народното просвещение.

„Чл. 3. Министерството на народното просвещение има право, първо, да закрие изцяло или отчасти оная непълна гимназия, за която се окаже във последствие, че не може да се издържа правилно, и, второ, която няма годно помещение, покънина и учебните пособия, необходими за успешното обучение.“

**Прѣдседателствуващъ И. Пѣвъ:** Постъпило е едно предложение отъ орханійския народенъ прѣдставителъ г. Иванъ Миневъ, подписано отъ 10 души народни прѣдставители, което гласи: „Предложение да се отложи гласуването на законопроекта на Министерството на народното просвещение по откриване III-гимназиялни класове и се гласува заедно съ общото измѣнение на закона за народното просвещение, което г. министърътъ на народното просвещение ще внесе прѣзъ м. януарий“.

Има думата г. министърътъ на просвѣщението.

**Министъръ С. С. Бобчевъ:** Г. г. народни прѣдставители! Този законопроектъ отговаря на една належаща нужда, за която азъ вече говорихъ, нужда, която се налага отъ живота и отъ необходимостта. Всички тия общини, за които се говори въ този законопроектъ, са искали дѣйствително да се открие III гимназияленъ класъ и да се развиятъ гимназиите, по-право, непълните гимназии въ пълни. Въ комисията се повдигна въпросътъ: не може ли да стане същото и за други нѣкои общини, въ които има само прогимназии и дѣто, надъ III класъ на прогимназията, да може да се отвори IV, респективно I гимназияленъ класъ. Този въпросъ се разисква въ комисията обширно и тя намѣри, че едно такова искане може да бѣде удовлетворено чрезъ специална наредба въ закона за народната просвѣта.

Колкото се касае до този законопроектъ, който сега ще стане законъ, той изпълнява извѣстенъ членъ отъ закона, именно чл. 112, и заради това да не се смѣсватъ тия двѣ нѣща. Законопроектътъ за тия петокласни училища, които ще станатъ пълни гимназии, да се гласува сега, а другите искания да бѣдатъ удовлетворени, когато се внесатъ измѣненията въ закона за народното просвещение. Това е рѣшеннето на комисията. Сега тия господа, които сж подписали предложението, казватъ: или нищо да не стане, или, ако ще стане, да стане и за всички изеднѣжъ. Менъ се струва, г. г. народни прѣдставители, че единѣжъ като е гласуванъ този законопроектъ на второ четене, нѣма рѣшително никакви прѣпятствия да се приеме на трето четене.

Колкото се касае до искането на тия господа, които сж подписали предложението, отсега още имъ заявявамъ, че то е взето въ внимание и ще бѣде удовлетворено чрезъ измѣненията, които ще станатъ въ закона за народното просвещение. Прочее, моля да се гласува този законопроектъ на трето четене.

**Прѣдседателствуващъ И. Пѣвъ:** Които отъ г. г. народните прѣдставители приематъ законопроекта за откриване III гимназияленъ класъ въ мъжките непълни гимназии и пр., както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Ще минемъ по-нататѣкъ, къмъ слѣдующата точка отъ дневния редъ — докладъ на прошектарната комисия.

Моля докладчика г. Козаревъ да докладва.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Г. г. прѣдставители! На първо мѣсто ще ви докладвамъ заявлението, по списъкъ II, № 341, на благотѣлното дружество „Добрий Самарянинъ“ въ Стара-Загора, съ което моли да му се опростятъ 400 л. данѣци. Това заявление е пращано въ Финансовото министерство, което е дало своето съгласие съ отношение № 14.185 отъ 16 декемврий 1911 г. Прошектарната комисия рѣши да му се опростятъ 339-24 л. и моля Събранието да приеме това рѣшение на комисията.

**Прѣдседателствуващъ И. Пѣвъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на комисията, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 403, пакъ по списъкъ II, заявление отъ Милчо Радославовъ отъ Пловдивъ, съ което моли да му се опростятъ 1.748-82 л. Това заявление е пращано въ Министерството на финансите на два пѣти — въ 1910 г. и въ 1911 г. — и съ отношение № 14.862 отъ 10 декемврий 1911 г. финансовиятъ министъръ е далъ съгласието си за опрощението на тая сума. Прошектарната комисия рѣши да се опрости и моля почитаемото Събрание да приеме да се опростятъ на Милчо Радославовъ отъ Пловдивъ 1.742-82 л.

**Прѣдседателствуващъ И. Пѣвъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на комисията, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 621, по списъкъ III, заявление отъ Теодоска Рахнева отъ Шуменъ, съ което моли да ѝ се опростятъ 21-44 л. Заявлението е пращано въ Финансовото министерство, което е дало съгласието си за опрощението на тая сума и комисията рѣши да се опрости. Моля Събранието да утвърди това рѣшение на комисията.

**Прѣдседателствуващъ И. Пѣвъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на комисията, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 622, по списъкъ III, заявление отъ Христина Щилианова отъ Сливенъ, съ което моли да ѝ се опростятъ 19-96 л. Заявлението е пращано въ Министерството на финансите, което е дало съгласието си и комисията рѣши да ѝ се опрости сумата 19-96 л. Моля Събранието да утвърди това рѣшение на комисията.

**Прѣдседателствуващъ И. Пѣвъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на комисията, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 623, по списъкъ III, заявление отъ Кера Димитрова Русевица отъ Карнобатъ, съ което моли да ѝ се опростятъ 166-67 л. Заявлението е пращано въ Министерството на финансите, което е дало своето съгласие за опрощението, прошектарната комисия рѣши да ѝ се опростятъ и азъ моля Събранието да утвърди това рѣшение на комисията.

**Прѣдседателствуващъ И. Пѣвъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на комисията, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва, по списъкъ III, № 624, заявление отъ Саидъ Мустафовъ отъ Провадия, съ което моли да му се опростятъ 218-72 л. Заявлението е пращано въ Министерството на финанситѣ, което е дало съгласието си за опрощението, прошетарната комисиия рѣши да му се опростятъ и моля Събранието да утвърди това рѣшение.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на комисиията, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 821, по списъкъ IV, заявление отъ Кина Иванъ Кавалджиева отъ Русе, съ което моли да ѝ се отпусне пенсия за заслугитѣ, принесени на България отъ покойния ѝ мъжъ. Прошетарната комисиия разгледа това заявление и прѣдъ видъ голѣмитѣ заслуги, които покойниятъ мъжъ на просителката е принесълъ на България, рѣши да ѝ се отпусне народна пенсия въ размѣръ 50 л. мѣсечно, а тефтеритѣ и портретътъ, приложени къмъ дѣлото, да се прѣдадатъ на музей за пазене.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на комисиията, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 873, по списъкъ IV, заявление на църковното настоятелство на с. Войнежа, Търновска околия, съ което моли да му се повърне сумата 281-05 л. Това заявление е пращано въ Финансовото министерство, което съ отношение № 14.054 отъ 19 ноемврий 1911 г. дава съгласието си за повръщането, прошетарната комисиия рѣши да му се повърне и моли Събранието да утвърди това рѣшение.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на комисиията, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 904, по списъкъ IV, заявление на Крумъ Г. Курназовъ отъ Ямболъ, съ което моли да му се опростятъ 338-50 л. глоба; това заявление е изпращано въ Финансовото министерство на два пѣти и то е дало съгласието си за опрощение съ отношение № 26.627 отъ 29 ноемврий т. г. Прошетарната комисиия рѣши да му се опростятъ и азъ моля Събранието да утвърди това рѣшение.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Добрѣ е да се казватъ и мотивитѣ, по които ставатъ опрощенията.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Това заявление го има въ списъкъ IV, № 904.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Зная, зная.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** И казахъ, че е заявление на Крумъ Г. Курназовъ.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Защо се опрощава сумата?

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Вие сте дали съгласието си: (Чете) „Настоящата прѣписка, като връщамъ Господину Прѣдседателю на Народното събрание, честъ имамъ да му съобща, че по съображенията, изложени въ подписа подъ № 20.464 отъ 20 августъ 1909 г., поддържамъ мнѣнието, изказано въ сѣщия надписъ относително опрощението на хазновия длъжникъ Крумъ Г. Курназовъ отъ Ямболъ глобата 338-50 л., наложена му съ постановлението № 732 отъ 1903 г. на сливения акцизъ

началникъ, гр. София, 29 ноемврий 1911 г. Министъръ Т. Теодоровъ“.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Да, ама кажете, кои сж причинитѣ, по които министерството се е съгласило. Има ги въ прѣдшествующия надписъ.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Ама Вие сте дали съгласието си.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Да, но защо? Да не правя благоволение, или за какво?

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Искате да изложя мотивитѣ?

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Да, Събранието трѣбва да знае защо съмъ далъ съгласието си.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Мотивитѣ сж разгледани въ прошетарната комисиия и, прѣди всичко, тя е възприела по принципъ, че това заявление заслужава внимание.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Прошетарната комисиия трѣбва да каже мотивитѣ.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Заявлението е пращано на два пѣти въ Финансовото министерство, Вие на два пѣти сте дали съгласието си, че заслужава да му се опрости глобата. Прошетарната комисиия подробно е проучила всичко. Ако почитаемото Събрание желае да докладвамъ цѣлото заявление, нѣмамъ нищо противъ, но за това нѣщо се изисква много врѣме.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Ще трѣбва да жертвуваме това врѣме.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Добрѣ.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Когато прошетарната комисиия заключава нѣщо да се отхвърли или приеме, тя трѣбва да даде мотиви, да ги чуе Събранието, защото, инакъ, ще се помисли, че вие и ние сме се съгласили да опростимъ нѣщо за Богъ да прости. Това не може. Трѣбва да има мотиви и тѣ трѣбва да се кажатъ, защо се опрощава. По-напружната сума азъ си припомнямъ, че се опрости затова, защото е неправилно събрана; човѣкътъ не е билъ длъженъ да я плати и затова трѣбва да се повърне. Но това трѣбва да се каже на Народното събрание, да не мислятъ хората отгънъ, че ние сме властни да опрощаваме суми и безъ мотиви. Трѣбва да има мотиви, за да може да се опрости извѣстна сума. Другитѣ опрощения се мотивиратъ съ това, че хората сж изпаднали и нѣма нищо какво да имъ се вземе.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Ако почитаемото Събрание иска, азъ . . .

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Трѣбва да се казватъ и мотивитѣ на всѣко едно рѣшение на комисиията.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ:** Има думата г. Михаилъ Такевъ.

**М. Такевъ:** Г. г. прѣдставители! Първи пѣтъ още, когато бѣше въпросъ за разглеждане на прошенията и за тълкуване на правилника, направи впечатление, че една голѣма частъ отъ прошенията се касаятъ за опрощение на глоби и, слѣдователно, комисиията е могла да се произнася върху тѣхъ. Тази практика на нашия парламентъ още на 1894—1895 г. се съзрѣ, че е погрѣшна, че противорѣчи на нашия основенъ законъ, на конституцията, защото камарата е властна да прости своитѣ граждански некове, но тя не е властна да прощава наказания. Въ нашия основенъ законъ е казано: само държавниятъ глава, по прѣдставление на респективния министъръ, може да отмѣнява присъдитѣ, да намалява наказанията или да ги отмѣнява

съвършено. Глобата, по нашия наказателен закон, е наказание, защото, който не може да я изплати, не я излежи, а наказаниа камарата не прощава. Затуй азъ отъ тукъ, седѣшкомъ, питахъ г. министра на финанситѣ, какъ може министърътъ на финанситѣ да дава съгласието си, парламентътъ да прощава глоби. Министърътъ на финанситѣ, чрезъ министра на правосъдието, ще предложи на държавния глава да опрости наказанието, възъ основа на нашия основенъ законъ. Ето защо това заявление на този просителъ тукъ не може да се удовлетвори, а ще трѣбва съ прѣпорѣка да се изпрати на г. министра на финанситѣ, съгласно основния нашъ законъ, чрезъ министра на правосъдието, да го прѣдстави на държавния глава за помилване, а не за опрощаване.

**С. Консуловъ:** Той глоби не опрощава.

**Нѣкой отъ болшинството:** Тѣ се опрощаватъ само като несѣбираеми; просителътъ е прѣдставилъ удостоверение.

**М. Таневъ:** Царътъ ще опрости глобата.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Кажете мотивитѣ, г. докладчикъ. За отхвърленитѣ заявления нѣма нужда отъ мотиви, но за приетитѣ ще трѣбва да даватъ и мотиви.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** По една погрѣшка, просителътъ не подписалъ апелативната жалба, съвършено невинно, въ слѣдствие на туй присѣдата е влѣзла въ сила по отношение на него; по отношение на другия, обаче, постановлението на акцизния началникъ е отмѣнено, и сега виждате двама хора: по отношение на единия съдътъ отмѣнилъ глобата, а по отношение на другия, само защото е пропуcналъ да подпише жалбата, присѣдата е останала въ сила.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Стига толкова.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** При това положение, азъ мисля, че почитаемиятъ г. министъръ на финанситѣ право е рѣшилъ, сѣщо и прошетарната комисиия право е рѣшила да му се опрости глобата.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Азъ не казвамъ, че не е право; щомъ сме дали на два пѣти съгласието си, и моятъ прѣдшественикъ, и азъ, очевидно, че е право, но Народното събрание трѣбва да чуе, защо е право, и ония отъ вѣнъ, които ще подаватъ за бѣдѣще прошения, да знаятъ, че се опрощаватъ суми само на тѣзи, които иматъ несъмнено право, а не на всѣки, който даде заявление или къмъ когото благоволи министърътъ или комисиията. Да се разбира, че ние вършимъ тукъ една правомѣрна работа, поправяме сторени грѣшки, помагаме на злощастни и т. н., а не вършимъ произволи, или да раздаваме благоволения.

**М. Таневъ:** Това е глоба, г. министре; може ли камарата да опрощава глоба?

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Моля ония, които сж съгласни съ рѣшението на комисиията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Приема се.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва заявлението на Младенъ Лазаровъ отъ с. Осѣнъ, Врачанска околия, съ което моли да му се опростятъ 94-46 л., произходящи отъ данъци.

Прѣди да докладвамъ това заявление, считамъ за длѣжностъ да заявя на почитаемото Народно събрание, че сега ще докладвамъ нѣколко заявления, които сж изброени въ списъкъ № V, който още не е дошълъ отъ Държавната печатница. Това заявление, което починахъ да докладвамъ, фигурира въ този списъкъ № V подъ № 1.153. Заявлението е пращано въ Финансовото министерство, което е

дало съгласието си да му се опростятъ. Прешетарната комисиия рѣши да му се опростятъ и моля Събранието да утвърди това рѣшение.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които сж съгласни съ рѣшението на комисиията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Приема се.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Прощение отъ Лена Стоименова отъ с. Зелениградъ, Трънска околия, съ което моли да ѝ се опростятъ 157-40 л. Това заявление е пращано два пѣти въ министерството прѣзъ 1909 г. и сега прѣзъ 1911 г. Финансовиятъ министъръ е далъ съгласието си за опрощението, прошетарната комисиия рѣши да се опростятъ тѣзи данъци отъ 1877 до 1905 г., въ размѣръ на 157-40 л., и моля Събранието да приеме това рѣшение.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Моля ония г. г. народни прѣдставители, които сж съгласни съ рѣшението на комисиията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Заявление отъ жителитѣ на с. Аккадѣнларъ, Силистренска околия. Това заявление е пращано въ Министерството на общественитѣ сгради и е повърнато съ мнѣние да се удовлетвори просбата на просителитѣ. Жителитѣ на с. Аккадѣнларъ молятъ да имъ се разрѣши да могатъ да минаватъ прѣзъ държавното шосе Аккадѣнларъ—Разградъ, тъй като пашата и водопоя падали отъ другата страна на шосето, и държавата не имъ позволява да минаватъ, затова тѣ се отнесли до Народното събрание. Прешетарната комисиия, въ съгласие съ мнѣнието на министра на общественитѣ сгради, който дава съгласието си да се разрѣши минаването на добитѣка на жителитѣ отъ Аккадѣнларъ, като се направятъ нужнитѣ прѣлѣзи на държавното шосе, рѣши: да се разрѣши на жителитѣ отъ с. Аккадѣнларъ да прѣкарватъ на паша добитѣка си прѣзъ шосето Аккадѣнларъ—Разградъ, като се направятъ нужнитѣ прѣлѣзи на това шосе.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Има думата свищовскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Никола Константиновъ.

**Н. Константиновъ:** Г. г. народни прѣдставители! Бихъ молилъ г. докладчика да ни даде по-подробни обяснения, защото мѣнъ ми се вижда невъзможно да не се позволяватъ минаванията по шосето, или прѣзъ шосето.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Така гласи прощението.

**Н. Константиновъ:** Тукъ трѣбва да има нѣкакъвъ споръ, за усвоението на нѣкакъвъ имотъ, защото тѣ могатъ всѣкога да си направятъ прѣлѣзи прѣзъ шосето.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Просителитѣ отъ селото искатъ да се направятъ тѣзи прѣлѣзи и държавата да похарчи нужнитѣ суми, за което ще трѣбватъ около 5.000 л., а общината нѣма срѣдства. Щомъ Събранието рѣши, че имъ разрѣшава да минаватъ, подразбира се, че държавата ще имъ направи прѣлѣзи и ще похарчи нужнитѣ суми.

**Н. Константиновъ:** Тогава, въ случай, г. г. народни прѣдставители, мнѣнието на Министерството на общественитѣ сгради не е мѣродавно, защото се касае до пари и трѣбва да се пита министърътъ на финанситѣ.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Въпросътъ е да се разрѣши на селянитѣ да прѣминаватъ прѣзъ шосето.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Мене ще питатъ, когато ще искатъ да впишатъ въ бюджета сумата за изпълнение на това рѣшение, което засега има академическо значение, защото е по-скоро една прѣпорѣка.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Всички формалности сме спазили — питали сме и г. министра на финанситѣ, който е далъ съгласието си.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Нѣма нужда да питатъ мене. Финансовото министерство ще си даде съгласието тогазъ, когато министърътъ на общественитѣ сгради впише кредитъ за това, и то ще бѣде чакъ въ идущия бюджетъ. Азъ мисля, че рѣшението на комисията трѣбва да бѣде друго-яче: не че на тѣхъ се разрѣшава да минаватъ прѣзъ шосето и трѣбва да имъ се направятъ прѣлѣзи, ами да се каже, че молбата се прѣпорѣчва на Министерството на общественитѣ сгради, да я удовлетвори, когато намѣри за възможно, разумѣва се — „Комисията прѣпорѣчва молбата на жителитѣ отъ с. Аккадънларъ на Министерството на общественитѣ сгради за удовлетворение“.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Прометарната комисия възприе другъ възгледъ: щомъ жителитѣ отъ с. Аккадънларъ иматъ нужда отъ прѣлѣзи, ние разрѣшаваме да имъ се направятъ. А пъкъ Министерството на общественитѣ сгради има прѣвдиденъ кредитъ за такива цѣли и то може да ги направи още тази година; ние не го ограничаваме, още повече, че финансовиятъ министъръ се е съгласилъ съ изказаното мнѣние отъ министра на общественитѣ сгради, защото заявлението е ходило и въ Министерството на общественитѣ сгради, г. Константиновъ, ходило е и въ Министерството на финанситѣ.

**Н. Константиновъ:** Значи, прометарната комисия е взела това рѣшение, мимо бюджетарната комисия. Ако мислите, че трѣбва да се каже: камарата рѣши да се направятъ нужнитѣ прѣлѣзи за жителитѣ на с. Аккадънларъ на шосето Аккадънларъ—Разградъ и за тая цѣль отпуска сума 5.000 л., това е друго.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Не, не е така.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Но ако рѣшите, че трѣбва да се направятъ прѣлѣзи, остава на министра на общественитѣ сгради, ако може, тази година да изпълни това рѣшение, ако не може, ще направи това слѣдующата година.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Г. докладчикъ! Възприемате ли редакцията на г. министра на финанситѣ?

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Не, не, азъ поддържамъ редакцията на комисията.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Може и така.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Които г. г. народни прѣдставители приематъ рѣшението на прометарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 1.155, по списъкъ V, заявление отъ Стоица Црънчовъ отъ с. Кара-Мусалъ, Татарпазарджишка околия, съ което моли да му се опростятъ 666-50 л. Това заявление е пращано два пѣти въ Министерството на финанситѣ, прѣзъ 1909 и 1911 г., и е повърнато съ отношение № 14.180 отъ 16 декемврий 1911 г., съ молба да се опростятъ. Прометарната комисия рѣши да се опростятъ и моли почитаемото Събрание да утвърди това рѣшение.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Кажете мотивитѣ за опрощението.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Нѣма нужда.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Има нужда.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на прометарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 1.152, по списъкъ V, заявление отъ Манолко Пенковъ, отъ с. Слаковци, Радомирска околия, съ което моли да му се опростятъ 142-20 л.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Кажете мотивитѣ.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** По бѣдностъ, г. министре; тѣзи сѣ мотивитѣ. Но, понеже въ вѣдомостъта, която вчера прѣдставихте на почитаемото Народно събрание, за опрощение на 678.941-01 л. на съвършено бѣдни, нѣкои не могатъ да влѣзатъ, защото иматъ или къща за живѣене за 600 л., или други нѣкакъвъ имотъ, на такива бѣдни граждани могатъ да се опростятъ суми по специаленъ вотъ на камарата, и затуй Вие сте си дали съгласието, защото не можете да ги впишете въ онази вѣдомостъ. Ето защо прометарната комисия рѣши да се опростятъ на Манолко Пенковъ отъ с. Слаковци, Радомирска околия, 142-20 л., по бѣдностъ.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Тогава, добръ.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на прометарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 1.156, по списъкъ V, заявление отъ жителитѣ на с. Слатина, Софийска околия, съ което молятъ да имъ се разрѣши отъ Народното събрание да замѣнятъ пасбището при селото имъ отъ 50 декара съ пасбището на наследниците на Петъръ С. Нягуловъ, при политѣ на Витоша, отъ 11.000 декара. Това заявление е пращано въ Министерството на търговията и земледѣлието, което го е повърнало съ мнѣние, че може да имъ се разрѣши. Както виждате, правятъ една замѣна отъ 50 декара земя, която иматъ близо до селото си, съ едно пасбище отъ 11.000 декара на наследниците на Петъръ С. Нягуловъ, но това нѣщо не могатъ да го направятъ безъ разрѣшение на Народното събрание. Ето защо, прометарната комисия, като взе въ съображение, че интереситѣ на общината се занавзватъ, защото даватъ 50 декара срѣщу 11.000, още повече, че тѣ иматъ нужда отъ поголемо пространство, защото това село повече се занимава съ производство на добитъци — уважи изказаното мнѣние отъ Министерството на търговията и земледѣлието и рѣши да се разрѣши на с. Слатина да замѣни пасбището си отъ 50 декара съ онова на наследниците на Петъръ С. Нягуловъ, при политѣ на Витоша, отъ 11.000 декара.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Моля ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на прометарната комисия, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 1.151, по списъкъ V, заявление отъ Кола Господиновъ отъ Кая-Бурунъ, Ямболска околия, съ което моли да му се опростятъ 200 л. данѣкъ, по бѣдностъ. Това заявление е пращано два пѣти въ Министерството на финанситѣ, въ 1909 и 1911 г., и министърътъ на финанситѣ се е съгласилъ за опрощението. Прометарната комисия рѣши да му се опрости, и моля Събранието да утвърди това рѣшение.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ:** Моля ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на прошетарната комисия, да си вдигнатъ ржката (Волшинство) Приема се.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 1.150, по списъкъ V, заявление отъ Тона и Ана Тоневи отъ Стара-Загора, съ което молятъ да имъ се опрости държавенъ данѣкъ 89 л., пакъ по бѣдностъ. Това заявление е пращано въ Министерството на финанситѣ два пѣти и послѣдното е изказало мнѣние да имъ се опрости тази сума. Прешетарната комисия рѣши да имъ се опрости, и моля Събранието да утвърди това рѣшение.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ:** Моля ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на прошетарната комисия, да си вдигнатъ ржката (Волшинство) Приема се.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Слѣдва № 1.121, по списъкъ V, заявление отъ Цвѣтко Ст. Цвѣтковъ отъ Ямболъ, съ което моли да му се опростятъ 137-20 л. данѣкъ, пакъ по бѣдностъ. Финансовото министерство на два пѣти е дало съгласието си за опрощението на тази сума. Прешетарната комисия рѣши да му се опрости, и моля Събранието да утвърди това рѣшение.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ:** Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ рѣшението на прошетарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Волшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Заявление отъ Константина Малѣвъ отъ Търново за опрощение 200 л. по изпълнителното дѣло № 185 отъ 1895 г., пакъ по бѣдностъ. Това заявление е пращано на два пѣти въ Финансовото министерство, което, съ писма отъ 25 февруарий 1909 г. подъ № 2.546 и отъ 7 декемврий т. г. подъ № 13.673, е дало съгласието си да се опрости сумата 200 л. на просителя Константина Малѣвъ. Прешетарната комисия рѣши да се опростятъ тѣзи 200 л., и азъ моля Народното събрание да утвърди това рѣшение.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ:** Които сж съгласни съ рѣшението на прошетарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Волшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Заявление отъ Ана Алфонсова Тарлева отъ София за опрощение 75-44 л. Това заявление е сжщо два пѣти изпращано въ Министерството на финанситѣ, което е дало съгласие да се опростятъ. Прешетарната комисия сжщо така рѣши да се опростятъ, и азъ моля Народното събрание да утвърди това рѣшение.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ:** Които сж съгласни съ рѣшението на прошетарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Волшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Заявление отъ Атина В. Чомова отъ Татаръ-Пазарджикъ за опрощение поради бѣдностъ сумата 156-47 л., произходяща отъ недосѣбрани мита и пр. отъ стари години. И това заявление е пращано въ Министерството на финанситѣ, което се е съгласило за опрощаването на сумата 156-47 л., произходяща отъ недосѣбрани мита отъ починалия ѝ съпругъ Чомовъ, бившъ митнически чиновникъ на стоки, принадлежащи на нашитѣ търговци, които по врѣме на антигрѣцкото движение прѣзъ 1906 г. сж се изселили изъ България и сега нѣма се възможностъ да се досѣбератъ. Възъ основа на тия мотиви прошетарната комисия рѣши да се опрости казаната сума. Моля Събранието да приеме това рѣшение.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ:** Които сж съгласни съ рѣшението на прошетарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Волшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Заявление отъ Иванъ Михайловъ отъ с. Скравена, Орханійска околия, за опрощение на 82-50 л. сждебни разноси по углавното дѣло № 459 отъ 1904 г. Финансовото министерство е дало на два пѣти своето съгласие за опрощение на тази сума, поради бѣдностъ. Прешетарната комисия сжщо рѣши да се опрости тази сума отъ 82-50 л., и азъ моля Събранието да утвърди това рѣшение.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ:** Които сж съгласни съ рѣшението на прошетарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Волшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Заявление отъ Бонка М. Георгиева отъ Стара-Загора за опрощение сумата 124 л. отъ 1895 г. до 1903 г. отъ данѣкъ занаятие и 36 л. пѣтни тегоби отъ 1895 г. до 1905 г., по причина на голѣма бѣдностъ. Финансовото министерство е дало съгласието си за опрощение на тази сума. Прешетарната комисия сжщо рѣши да се опрости, и азъ моля да се утвърди това рѣшение.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ:** Които сж съгласни съ рѣшението на прошетарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Волшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Пршение отъ Габаревската селска община, Казанлъшка околия, съ което моли да ѝ се опростятъ 10.100 л. данѣкъ отъ горитѣ. Това село е обложено неправилно въ по-голѣмъ размѣръ. Заявлението е пращано въ Министерството на търговията и земледѣлието и въ Финансовото министерство, които сж дали съгласието си да се опрости тази сума, обаче, само въ размѣръ на 6.725-43 л., като неправилно, въ повече наложени. Прешетарната комисия рѣши да се простятъ на Габаревската селска община не 10.100 л., както тя иска, а съгласно изчисленията на Финансовото министерство 6.725-43 л. Моля Събранието да утвърди това рѣшение.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ:** Които сж съгласни съ рѣшението на прошетарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Волшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Послѣдното заявление, г-да, е заявлението отъ наслѣдниците на покойния добродѣтель Петъръ Кермекчиевъ, съ което молятъ Събранието да рѣши да се прѣнесатъ коститѣ на покойния имъ чнчо на държавни разноси. Прешетарната комисия рѣши да ходатайствува прѣдъ Народното събрание, щото да се вземе рѣшение, коститѣ на покойния добродѣтель Петъръ Кермекчиевъ да бждатъ погребани на държавна смѣтка, съ заслуженитѣ почести.

**Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ:** Които сж съгласни съ рѣшението на прошетарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Волшинство) Събранието приема.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Съ това, г. г. народни прѣдставители, свършвамъ доклада. За длъжностъ считамъ да ви заявя, че прошетарната комисия разгледа всички рѣшения на брой 2.756, отъ които 1.140 сж оставени направо безъ послѣдствие, защото не заслужаватъ да бждатъ удовлетворени. Останалитѣ 1.024 прошетарната комисия е пратила въ Финансовото министерство, за да иска неговото мнѣние, съгласно вашето рѣшение отъ 25 октомврий т. г. Щомъ

бждатъ повърнати, безспорно, ще бждатъ разгледани и тѣ. Въ Върхното министерство сж пратени 51 заявления, въ Вжтрѣшното министерство — 186, въ Министерството на търговията и земледѣлието — 89, въ Министерството на народното просвѣщение — 70, въ Министерството на правосъдието — 41, въ Военното министерство — 24, въ Министерството на общественитѣ сгради, пктищата и съобщенията — 45, въ бюджетарната комисия — 18, въ комисията по Министерството на просвѣщението — 4. Така щото, всички постѣлили заявления отъ 1909 г. до днесъ сж разгледани и по тѣхъ сж взети, както ви казахъ, съответнитѣ рѣшения. Никакви заявления въ прошетарната комисия нѣма, съ изключение на онова, което г. Добриновичъ е взелъ и носи въ себе си 15 дена, безъ да благоволѣ да дойде въ комисията да го докладва. Съ това свършвамъ.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Има думата г. Василъ Копетантинъ.

**В. Константиновъ:** Г. г. народни прѣдставители! Азъ ще моля почитаемота прошетарна комисия да напечата онѣзи заявления, които сж останали безъ послѣдствие, за да знае народното прѣдставителство, кои именно сж останали безъ послѣдствие, та да може да се застъпи за нѣкои отъ тѣхъ.

**Министъръ Т. Теодоровъ:** Въ списъка ги има.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Има думата г. докладчикътъ.

**Докладчикъ Н. Козаревъ:** Вие виждате, че има запечатани четири списъка, които сж ви раздадени, и въ които сж отбѣлѣзани всички заявления. Даже азъ моля да се приложатъ тѣзи списъци къмъ „Държавенъ вѣстникъ“, за да отиватъ въ всички села, та просителитѣ да видятъ рѣшенията на комисията. Нѣмате още полученъ само списъка № 5, въ който има 146 заявления, оставени безъ послѣдствие, но щомъ дойде отъ Държавната печатница, ще ви бжде раздаденъ. Всичко е напечатано.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Има думата г. министърътъ на правосъдието.

**Министъръ П. Абрашевъ:** Г. г. народни прѣдставители! Азъ считамъ за нужно да заявя прѣдъ почитаемото Народно събрание, че не можахъ да се подготвя да отговоря на отправеното къмъ мене запитване по русенската сѣчъ на 28 февруарий 1909 г., тъй като дѣлото се намира въ Военното министерство, и въ Министерството на правосъдието още не е постѣпило. Азъ не можахъ да събера онѣзи свѣдѣния, които бѣха необходими, за да отговоря на това запитване. Счетеохъ за нужно да кажа това, за да се запише въ протоколитѣ.

Второ, отправено ми е на 13 декемврий едно питане отъ г. Петра Пешевъ. На това питане не можахъ да отговоря по-рано, защото трѣбваше да направя нужната справка. Сега съмъ готовъ да отговоря. Ако почитаемото Народно събрание намира за умѣстно да отговоря на това питане въ отсъствието на г. Пешева, азъ мога да направя това.

**Обаждатъ се:** Разбира се, че можете.

**Министъръ П. Абрашевъ:** Съ нѣколко думи само ще отговоря на това питане. Г. Пешевъ ме питае: „Вѣрно ли е, че Пѣвненскиятъ окръженъ сждъ утвърдилъ за общински свѣтници въ с. Долни-Джбникъ г. г. Къню Игнатовъ и Д. Пахарски, избрани за такива на 20 февруарий т. г., макаръ и да му е било извѣстно, че тия лица сж били дадени подъ сждъ и че сжщиятъ сждъ по-подирѣ издалъ друго опрѣдѣленне, съ което отстранява отъ свѣта тия лица, защото били дадени подъ сждъ?“ Отъ събранитѣ свѣдѣния се оказа, че лицата, за които се отнася питането на г. Пешева, наистина сж опрѣдѣление отъ 7 мартъ сж били утвърдени за общински свѣтници на Долноджбникския общински свѣтъ. При утвърдението на избора прокурорътъ е отбѣлѣзалъ прѣдъ сжда обстоятелството, че тия господа сж били дадени подъ сждъ по-рано и отстранени като общински свѣтници отъ прѣдшния общински свѣтъ. Сждътъ, обаче, понеже е билъ сезиранъ съ въпроса за утвърдението на избора, се е произнесълъ по него, като е утвърдилъ изцѣло общинския свѣтъ, а въ това число и тѣзи господа общински свѣтници. По-късно, по дѣлото, заведено противъ тия общински свѣтници, е постѣпило искане отъ прокурора за тѣхното отстранение. Сждътъ се е занималъ съ това искане на прокурора и е постановилъ за тѣхното отстранение.

Ето какъ стои въпросътъ по това питане. Азъ считамъ, че дѣйствиата на сжда сж свършени правилни. Понеже на сжда е прѣдстояло да се произнесе по правилността на избора, нѣмаше защо да се занимава и съ въпроса за отстранението на избранитѣ лица за общински свѣтници. Но единъ пътъ сезиранъ сждътъ съ въпроса за тѣхното отстранение, негова длъжностъ е да се произнесе. И той се е произнесълъ утвърдително въ смисълъ, че се отстраняватъ тия лица отъ общинския свѣтъ. Азъ смѣтамъ, че тѣзи негови дѣйствия сж твърди и правилни.

Пита ме г. Пешевъ, да-ли не намирамъ за умѣстно да сезирамъ Върховния касационенъ сждъ съ тълкуването на чл. 151 по тоя поводъ. Азъ намирамъ, че по тоя поводъ нѣмамъ никакво основание да сезирамъ Върховния касационенъ сждъ съ тълкуването на чл. 151, тъй като не се изтъква никаква противорѣчива практика, за да може да създаде за мене основание да сезирамъ Върховния касационенъ сждъ.

**Прѣседателствующъ И. Пѣевъ:** Слѣдното LI заседание на първата редовна сесия ще стане въ понеделникъ на 16 януарий 1912 г. — вмѣсто на 15 януарий, когато е празникъ, недѣля — съ слѣдующия дневенъ редъ:

1. Първо четене законопроекта: а) за измѣнение нѣкои членове отъ избирателния законъ; б) за административното правосъдие и в) за построяване сждебната палата въ София.

2. Второ четене законопроекта за измѣнение нѣкои членове отъ закона за пенситѣ по гражданското и военното вѣдомства.

Засѣданието се закрива. (Ржкопѣскане отъ болшинството)

(Закрито въ 11 ч. 30 м. прѣди пладне)

Прѣседателствующъ подпрѣседателъ: И. Пѣевъ.

Секретари: { В. п. Николовъ.  
А. Буровъ.

Началникъ на Стенографското бюро: Т. Гължбовъ.